

Presentationstext från Arbetsgrupperna för att bevara Svartöstadsskolan 2015-10-27

Varifrån kommer förslaget "Framtidens skola"?

Vi undrar var förslaget kommer ifrån att lägga ner 10 skolor, 2 högstadium och en mängs förskolor.

Oavsett vad ni kallar det så är det något ni presenterar här idag, det finns inga andra alternativa förslag.

Vi har sen förslaget kom ut för en månad sen försökt få ut underlagen till de ställningstaganden och påståenden som görs i "Framtidens skola" men det finns inga rapporter, inga analyser, inga verkliga undersökningar bakom detta.

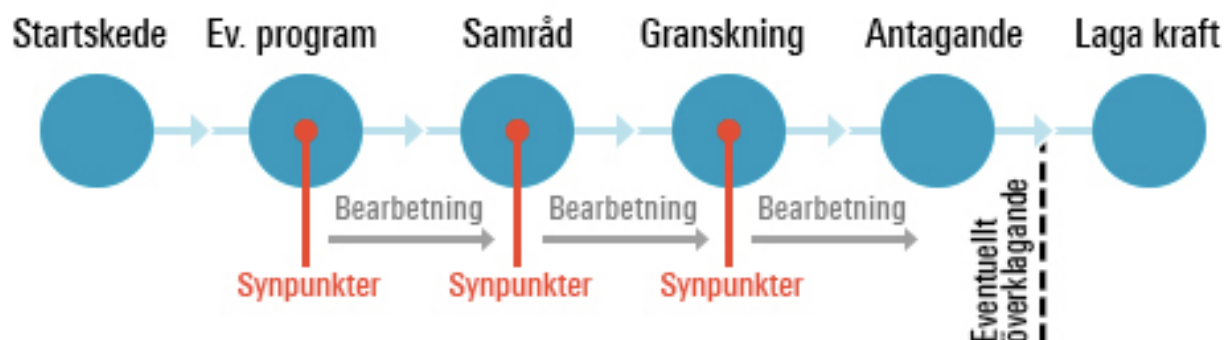
Men det kanske viktigaste för oss är att vi inte alls har fått vara delaktiga i att ta fram det här förslaget.

Det här handlar ju om hela kommunens skolstruktur för åtminstone 10 år framåt.

Det logiska är att börja med en diskussion med oss berörda, alltså elever, föräldrar och personal. Om vilka behov och utmaningar som finns. Utifrån det kan ett förslag arbetas fram som sen kan diskuteras vidare. Det behövs alltså en demokratisk dialog i flera steg.

"Framtidens skola" jämfört med andra samhällsförändringar

Man kan jämföra det här med andra kommunala processer där man gör förändringar i samhället

Ett exempel är detaljplaner som behövs om man ska bygga en väg eller en byggnad.

Då behövs grundliga utredningar, riskanalyser och konsekvensbeskrivningar inom en mängd områden.

Och i varje steg av processen har alla sakägare, alltså de som är berörda, rätt till information, dialog och att ge synpunkter. Åsikterna måste tas in som en faktor i processen.

Det här gäller inte bara detaljplaner, det är samma sak med järnvägsutredningar, miljöprövningar osv.

I fallet med "Framtidens skola" finns inget av detta! Det kom ett förslag som vi inte har haft chans att påverka.

"Framtidens skola" jämfört med Vision 2050 och dess program

Vi har tittat på Vision 2050 vars program är Luleå kommuns översiktsplan, ett juridiskt bindande dokument klubbade i kommunfullmäktige.

Redan i rubrikerna för program A, som heter Alla jämlika hittar vi stöd för vår kritik.

Alla jämlika är indelat i fem områden:

1. Alla ungas medskapande

Unga i Luleå ska ha goda möjligheter att utöva och utveckla sina intressen och de ska vara delaktiga i dialog och i utvecklingen av Luleå.

2. Start och uppväxt för alla

Barn och unga ska ha trygga och goda uppväxtvillkor med närvarande vuxna.

3. Alla tillsammans

Med hjälp av dialog och delaktighet ska alla boende i ett bostadsområde ha möjlighet att påverka hur och vad som ska göras i området.

4. Allas röst

Människors vilja att vara delaktiga och engagerade ska tas till vara.

5. Alla ungas väg till arbete

Välutbildade unga har betydelse för samhällets utveckling. Det är viktigt att alla unga får tillräcklig stimulans för att kunna uppnå hela sin potential.

Det är precis det vi vill men som vi upplever att det inte funnits någon tillstymmelse till.

Vad ska detta möte diskutera?

Barnens trygghet, speciella behov, miljöpåverkan, trygga skolvägar, förskola, lågstadium, mellanstadium, högstadium, socialt hållbara stadsdelar, segregering, personalfrågor.....

Allt det här ska diskuteras men vi har inget underlag att utgå från i diskussionen.

Som alla förstår finns det ingen möjlighet att föra en verklig diskussion kring alla dessa frågor på ett möte.

Det har gjort oss väldigt frustrerade och det finns en mängd påståenden utan grund som vi vill bemöta.

Det två av presentationen:

PRESENTATION MEDBORGARMÖTE 2015-10-27

* VEM KAN VARA EMOT ”KOMPETENTA LÄRARE”?

* Som Matilda sa har vi inte fått ut något underlag för förslaget. Det vi hänvisas till är ”Målbilden”. Enligt Målbilden ska skolan i Luleå ha ”kompetenta lärare”. Är någon emot ”kompetenta lärare”?

* Vem kan vara emot ”bemannad skola”, ”kompetenta”, ”behöriga” lärare, ”många vuxna” i skolan, trygghet och hög kvalitet på utbildningen? Eller god arbetsmiljö för lärarna? Allt det här är självklart!

* Men hur man når målen är inte självklart. För att komma fram till det behövs underlag, belägg. Vi har inte fått det av BUF/BUN. Vi jobbar alltså på det själva. En början är att ställa sig frågan:

* Vad står att läsa mellan raderna i floskelfesten som presenterats oss?

* Nästa led i vad kommunen tillhandahåller istället för underlag är de så kallade ”vägledande principerna”. Återigen handlar det om sådant vi alla antas hålla med om – att alla elever ska nå målen, och att skolan ska ha ”funktionella” lokaler t ex. Men här börjar formuleringarna bli mer ledande. Har man inte hajat till innan kanske man gör det när man, t ex, får veta att det ska vara en ”vägledande princip” för Framtidens Skola att:

* ”tillräckligt många elever i skolan gör det lätt att hitta vänner med liknande intressen”

* Hur mäter man vad som är ”tillräckligt”? Hur har man kommit fram till denna fantastiska vetenskap överhuvudtaget, att det är bra med vänner med liknande intressen? Så bra att man är beredd att riva upp hela skolstrukturen, dra igång bussande och skjutsande av ca 600 barn varje dag, för att uppnå det?

* BUN/BUF har inte presenterat några faktabelagda svar på de här och tusen andra frågor som kan ställas. Vi har gjort en del efterforskningar själva. Det finns mycket att läsa och ta del av om hur man skulle kunna jobba för att göra verklighet av målbilden som den nu är. Vi kan inte gå igenom allt det här. Men vi vill föra upp några exempel på hur fel Kommunen har hamnat med Framtidens Skola.

* STOR SKOLA = KOMPISAR?

* Det allra märkligaste argumentet – att vi skulle behöva stordrift för att barnen ska få kompisar med liknande intressen (som tydligen lagom till vårt medborgarmöte döpts om till ”olikhet berikar”) – motvisas t ex av forskning som visar att på stora skolor är det mer uppdelat på skolan, vem som är med vem, vem som inte passar in i något fack.

* Samtidigt har barn som går på mindre skolor ofta högre 'social kompetens'. De har alltså inte alls svårare att få vänner, utan lär sig att vara kompis över gränserna, t ex över årskurserna.

* Barnen på vår skola har uttryckt det enkelt: alla leker med alla, tjejer med killar, de i förskoleklass med de i fyran.

* Det är viktigt att värna det 'allmänna' och blandade på skolor och förskolor just för att barns miljöer i övrigt blir allt mer specialiserade – barn och familjer idag har ofta jättemycket aktiviteter där man bara träffar de som har 'liknande intressen', eller umgås i virtuella världar där man blir ännu mer isolerad.

* MÅNGFALD ELLER SEGREGATION

* Så istället för ”mångfald” betyder stora skolor mera uppdelat inom skolorna. Även mellan skolor är det mycket troligt att splittring och segregation ökar om omställningen till stordrift drivs igenom. När det hursomhelst blir långt till skolan och sammanhållningen bryts kommer istället privata skolor att gynnas, de gnuggar redan händerna – och mer resurser dräneras ut ur den kommunala skolan, som blir ännu svårare att planera för och få ihop. Alltså tvärtom pratet om att Framtidens Skola ska gynna ”mångfald” och ”förståelse”.

* (Funktionella och flexibla lokaler – få ut mer av varje kvadratmeter... Men klumpigt med stora enheter. Hur anpassar man sig om nya utmaningar uppenbarar sig, t ex sviktande

elevunderlag?)

* LIKVÄRDIG SKOLA?

* Små skolor är ett hot mot våra barns framtid, får vi höra, för på små skolor kan man inte erbjuda likvärdig utbildning. Återigen tas mycket för givet vad gäller vår intelligens, påståendena är inte underbyggda alls.

* När det talas om likvärdig skola trycker kommunen på barns rätt till lika trygghet och kvalitet.

* Kvalitet – små skolor har inte sämre resultat än stora, utan oftare tvärtom. Svartöstadsskolan t ex ligger väldigt högt i de nationella proven. Den mindre uppdelade miljön som finns på mindre skolor bidrar till bättre resultat (och mer trivsel)...

* Trygghet – små skolor generellt ligger i topp vad gäller trygghet.

* Svartöstadsskolan har ett 'trygghetsindex' på 9,6 (på en skala 1-10), att jämföra med 8,5 för Luleå som helhet och 8,1 för riket.

* Framtidens Skola påstås stå för trygghet genom ”många vuxna i skolan” - men i själva verket skulle det bli färre vuxna per barn i stora skolor.

* Barn blir sedda på små skolor, problem blir sedda och kan tas itu med

* HUR TRYGGA ÄR LÄRARNA?

* Målbilden trycker mycket på behovet att ”konkurrera om” lärarna genom att erbjuda ”god arbetsmiljö, heltider och samverkan med kollegor (allt detta är bara möjligt på stora skolor får vi veta).

* God och trygg arbetsmiljö är viktigt för vuxna och barn i skolan. Hur trygga känner sig lärarna i Luleå på jobbet när det hittills bara är EN som vågat ställa sig upp och säga sin mening på medborgarmötena (på Hertsön)?

* När de haft chansen att svara anonymt, i den enkät som vi genom samordningsgruppen för att rädda skolorna har skickat ut till alla lärare på de nedläggningshotade skolorna, så framkom bland annat att:

* 98% av dem tycker att nackdelarna överväger med förslaget om större enheter

* På en skala 1-10 fick Framtidens skola betyget 2 (ur lärarperspektiv) och 1 (ur elevperspektiv).

* Vi har haft en hög svarsfrekvens, 81%, men detta är ändå ännu bara preliminära resultat.

HUR BRA ARBETSGIVARE ÄR LULEÅ KOMMUN?

* Luleå Kommun som säger sig vilja vara så bra arbetsgivare betalar sina lärare i snitt ungefär 1000 kronor mindre än rikssnittet.

- * Stressnivåerna bland lärare i Luleå är skyhöga – skolan ligger på tredje plats i landet i Lärarförbundets ranking, men på bekostnad av lärarnas hälsa.
- * 9 av 10 hinner inte med att utveckla sin undervisning, planera.
- * Vikariat och inlasning utnyttjas på mycket fula sätt av kommunen, vittnar lärare och förskollärare ofta om.
- * 341 fasta tjänster togs bort för några år sen.
- * Hur äkta är omsorgen om lärarnas arbetsmiljö?
- * Anledningen att kommunen ska konkurrera om lärare är den stora LÄRARBRISTEN – detta är kärnan i argumenten som allt annat kommer tillbaka till.
- * Hur Kommunen behandlar sina pedagoger är viktigt inte minst pga den stora LÄRARBRISTEN – som utgör kärnan i argumenten, vad allt annat kommer tillbaka till.
- * Vi menar att lärarbristen är en utmaning som kan hanteras, inte ett oöverstigligt problem.
- * Dessutom har BUF/BUN överdrivit problemet.
- * ”En tredjedel av skolans personal” går i pension inom 10 år. Det handlar om ungefär 700 personer i olika yrkeskategorier.
- * ”700 lärare” sas det i BUN och BUF:s inledande propaganda – i själva verket handlar det om ca 240 grundskollärare (och drygt 200 förskollärare). BUF/ BUN har alltså överdrivit problemet.
- * Räknar man in pensionsavgångarna och hur mycket fler barn det förväntas bli innebär det att kommunen behöver anställa i snitt 12 nya lärare per år för åk f-6, och 8 för åk 7-9, till och med år 2024. Visst är det ändå en utmaning, men inte en oöverstiglig sådan, utan en som kan lösas 'på plats'.
- * ETT INTE LIKA MED ETT?
- * Till utmaningen hör att ”ett inte är lika med ett”, får vi veta; att de lärare som utbildats de senaste 15 åren inte har den breda kompetens som de som nu går i pension.
- * Återigen överdriver BUF/BUN problemet. Det här gäller inte på samma sätt på varje stadium. Nyutexaminerade lärare för åk f-3 HAR bred kompetens – alltså en lärare kan undervisa i så gott som alla ämnen (utom idrott och hälsa, slöjd och eventuellt estetiska ämnen).
- * Från åk 4, då nya lärare har fått specialisera sig på t ex NO eller SO-ämnen, är det ju hursomhelst tänkt att flera lärare ska arbeta tillsammans och komplettera varandra. Det görs idag, även på små skolor som Svartöstadsskolan där det går utmärkt.
- * Det finns också gott om möjligheter att satsa på vidareutbildning av lärare; att bredda kompetensen och behörigheten efter behov.

* Slutligen finns det också möjligheter att, i sista hand, använda sig av distansundervisning när det behövs, det görs redan på flera håll, och regeringen överväger att försöka underlätta det ännu mer genom att ändra i lagen.

* TOMMA "HOT" FRÅN SMÅ SKOLOR

* Men enligt BUF/BUN så hotar små skolor möjligheterna att rekrytera behöriga lärare. Med flera små skolor, sägs det, skapas tre problem:

* Ofrivilliga deltider. Kommunen har inte kunnat lägga fram något underlag för sina påståenden om det här "problemet". I enkäten som vi nämnt svarade endast EN lärare att hen hade ofrivillig deltid.

* Att måsta fördela sin tjänst över mer än en skola ska också vara ett problem. Återigen har BUF/BUN ingen överblick över hur verkligheten ser ut här, man har inte kunnat ge några svar. I vår enkät framkom det att endast TVÅ lärare arbetade över två skolor. Det är alltså inte ett problem idag. OM det skulle bli en växande utmaning i framtiden tror vi att den kan lösas genom att erbjuda de berörda lärarna vettiga arrangemang och kompensation för eventuella nackdelar – hellre det för ett fåtal lärare än att sätta hundratals barn från 6 års ålder i en stor bussnings- och skjutsningscirkus.

* Ingen samverkan med kollegor. Det finns sätt att stimulera samverkan pedagoger emellan som inte måste innefatta stordrift. Viktigast är bra grundförutsättningar som att öka lärartätheten, lätta på belastningen för lärare så att de överhuvudtaget orkar samverka och utveckla, mindre mätande, bedömande och administrerande.

DE VERKLIGA HOTEN MOT SKOLAN

* Istället för de tomma hoten som små skolor sägs stå för så finns det verkliga hot mot framtidens skola – från de styrande i kommunen.

* Som vi har sett är kommunen redan en arbetsgivare som misshandlar sin personal.

* Stordriften presenteras som det enda och självklara sättet att "konkurrera om lärarna" och på så sätt säkra en likvärdig skola för alla barn.

* Men istället hotar Framtidens Skola att jaga ännu fler lärare på flykt.

* I vår enkät var det bara en liten minoritet (25%) som sa att de skulle ta sin nya tjänst på ny stor skola direkt.

* De allra flesta (58%) hade som förstahandsval att lämna läraryrket helt och hållet.

* Andra ville fortsätta som lärare, bara inte i den här kommunen.

* Medan BUN säger att vi måste gå mot stordrift för att så "få väljer att utbilda sig till lärare" är ett ännu större, och relaterat, problem att få stå ut med att vara lärare särskilt länge – på grund av den orimliga arbetssituation och dåliga ersättning som samma politiker ansvarar för.

- * 8000 nya lärare utexamineras varje år – samtidigt lämnar 4000 yrket. 38 000 lärare i landet arbetar som något annat än lärare.
- * Framtidens Skola är inne på helt fel spår för att åtgärda det här.
- * Vi kan inte köpa att det är omsorgen om lärarna och eleverna som ligger bakom det här.
- * Efter alla ohederliga argument och antydningar, vad ligger egentligen bakom Framtidens Skola?
- * Stordrift utnyttjar lärare, övrig personal och lokaler hårdare.
- * Det handlar om en besparing, eller snarare en illusion om en besparing.
- * Kostnaderna för hårdare miljö i skolan och i samhället i stort är nämligen höga – vi skulle behöva konsekvensanalys ur barnperspektiv och ur samhällsperspektiv här för att uppskatta hur höga (ingen alls har blivit gjord av de bakom förslaget).
- * Det handlar om att marknadens diktatur ska utvidgas till skolan. Det är marknadsanpassningen och fabriktänket som nu ska lägga också skolan under sig, marginalerna ska slimmas.
- * Accepteras den logiken så kommer vi snart att se att den inte har någon ände.
- * Det finns ingen optimal skolstorlek! Vad som är optimalt för heltid för hemkunskapsläraren är det kanske inte för musik- eller slöjdläraren, så heltidspusslandet kvarstår som utmaning. Som påpekades på Hertsöns medborgarmöte kan en sammanslagen högstadieskola för Hertsön och Örnäset sluta på så många som åtta eller elva parallellklasser.
- * Stora enheter är också klumpiga att hantera ifall något förändras, t ex om elevunderlaget sviktar. Det är upplagt för inte bara större skolor utan också större klasser i nästa steg.
- * Frågan är: Var sätter vi stopp?
- * Nu vill man bygga hela skolstrukturen runt ett problem (lärarbristen) – som om det vore hugget i sten, istället för att satsa på lösa det.
- * Det finns mycket bättre, mer självklara, sätt att ”konkurrera” om lärarna. Att erbjuda bättre arbetsvillkor, bättre arbetsmiljö och genomgående högre löner. Plus att skapa en trygg miljö för personalen där de kan säga vad de tycker och bli lyssnade på.
- * Det är tydligt att de styrande redan har tagit ställning. Men det har vi också. Riv inte upp det som är bra, satsa mer där det behövs mest... Fler skolor borde få vara som Svartöstadsskolan!

Vår vision

i vår vision för framtidens skola är barnen i centrum. Vi som bor i Luleå har en skola som utgår från barnen, för deras lärande och lek.

Det är nära till skolan, den finns i det område barnen bor. Att gå eller cykla är det naturliga sättet att färdas till skolan.

Det finns utbildade, engagerade och kompetenta vuxna i både förskolan, skolan och fritids.

Barnen är trygga, i sin skola, på sin skolgård och i sin omgivning. De har nära till vänner, i samma ålder och leker även med både yngre och äldre.

De litar på sina skolkamrater och på vuxna och är trygga med varandra. De problem som uppstår löses tillsammans, och kanske med hjälp av till exempel skolhälsovården om det behövs, där det finns nya vägar att öka tillgängligheten, inte minst med den it-teknik som många barn idag lär sig använda från det att de är ganska små.

För mig är det här en vision ska gälla alla barn- i alla skolor- i hela kommunen i vår bild av framtiden.

Allt det här har vi redan i Svartöstan, Vi har en skola där barnen är trygga, vi har utbildad och engagerad personal, vi närheten till skolan och till kompisarna, det finns kompisar både i och utanför klasserna, och våra barn leker över årskurserna.

Vi har nära till havet, i den stad som vill profilera sig som kuststad, vi har nära till naturen för lek och lärande, vi har nära till folkets hus Blackis som används av skolan för bland annat dans och musikundervisning, vi har det utvidgade klassrummet ute i vårt samhälle i svartöstan.

Vi ser också att vår stadsdel och vår skola har alla möjligheter att utvecklas och växa och vi vill se mer av allt det som är bra.

I vår vision av Svartöstan växer stadsdelen, vi vet att många vill flytta hit, vi jobbar sen drygt ett och ett halvt år tillbaka för en ändrad detaljplan som skulle göra att fler hus kan byggas och vi kan bli fler svartöstadsbor. Kommunen har även egna planer för att bebygga Svartöberget. Allt det här betyder att vår skola får ett större elevunderlag och kan växa. För en viktig anledning till att många vill bo i Svartöstan är vår fina och väl fungerande skola!

När det nu i kommunen kommer till att välja väg för framtidens skola, så vill vi, att den väg som väljs kommer att vara en väg framåt där planerna utgår från vilken slags skola vi vill ha, en som utgår från barnen och deras behov, inte från

enkel administration,

låga kostnader eller

lärarbrist.

För det är ingen vision för framtiden, Det är att anpassa sig till det som inte fungerar,

Vi vill också att våra åsikter som medborgare i Luleå kommun kommer att tas till vara, det är vi som vet vilket liv vi vill ha.

För vi ska också komma ihåg att detta inte bara berör de skolor som nu är nedläggningshotade, det är inte ens en fråga bara för de barn som går i skolan och deras föräldrar. Det här är en samhällsfråga för hela Luleå, hur ska vi färdas, leva och bo?

Allt det här som jag nu sagt är våran vision för Svartöstad och Luleå, MEN det här är en vision som vi delar med Luleå kommun, för är mycket av det jag nu sagt går att återfinna i kommunens egen vision för framtiden, nämligen vision 2050, Visionen, som antogs politiskt 2008, handlar om att skapa ett attraktivt Luleå som är hållbart över tiden står det att läsa på kommunens hemsida

och där de tre grunddelarna är den sociala-, ekonomiska- och ekologiska hållbarheten.

"Stadsdelens svagheter och styrkor tas fram för att området ska kunna utvecklas mot större ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. "

Social hållbarhet

Social hållbarhet är målet om ett gott liv och en god livsmiljö. Livskvaliteten bygger på möjligheten till delaktighet och sammanhang samt på förutsättningarna för trygghet och en god hälsa.

Ekonomisk hållbarhet

Ekonomisk hållbarhet innebär en bra ekonomi som medel för att kunna nå det goda livet. Ekonomisk tillväxt är en av förutsättningarna för välfärd och behövs för att säkra människors jobb, försörjning och social trygghet.

Ekologisk hållbarhet

Ekologisk hållbarhet handlar om att allt vi gör måste rymmas inom ramen för ekosystemets gränser. En ekonomisk tillväxt utan ökad miljöbelastning är både möjlig och på lång sikt även nödvändig.

Det förslaget "framtidens skola " som idag presenterats däremot gör är tvingar fram mer bil och busstrafik, ökad segregering och splittrade sociala sammanhang för områdena och människorna i dem.

Kommunen säger sig vilja ta till vara det engagemang som finns, och låta oss medborgare komma till tals enligt sin vision, inte minst våra unga, som faktiskt är de som berörs allra mest av vilken väg kommunen väljer i skolfrågan, både nu och i framtiden, så låt de unga göra sin röst hörd.